

Finansdepartementet

Pr. e-post til postmottak@fin.dep.no

5. januar 2012

Høring – utkast til lovregler – Solvens II (ref. 09/5026 AaN)

Jeg tillater meg å avgi noen kommentarer til høringen om gjennomføring av Solvens II.

Undertegnede er ansvarshavende aktuar for seks norske skadeforsikringsselskaper. Synspunktene som fremlegges er mine egne og gjenspeiler ikke nødvendigvis mine klienters mening; noen er imidlertid kommunisert til Den Norske Aktuarforening og kan bli gjengitt i dennes høringsuttalelse.

Forslaget til ny § 6-2

Jeg er enig i paragrafens siktemål, som er å bidra til en profesjonalisering av forsikringsvirksomheten. Etter min mening bør § 6-2 (1) b utvides til å lyde:

«strategier, retningslinjer, rutiner og datasystemer som ~~skal~~ sikrer at selskapet løpende kan identifisere, måle, overvåke, styre og rapportere de risikoer som det er eller kan bli eksponert for og sammenhengen mellom disse, herunder prosesser for egenvurdering av risiko og solvens»

Et eksplisitt krav om datasystemer vil bety en delvis innarbeidelse i loven, av §16 i *Utfyllende forskrift om forsikringstekniske avsetninger og risikostatistikk i skadeforsikring*.

Begrunnelsen for å kreve spesielt at et forsikringsselskap må ha datasystemer (i tillegg til det svært generelle «strategier, retningslinjer, rutiner») er at jeg i min praksis ser tilfeller der selskaper går inn i et marked som er nytt og ukjent for dem, og utsteder forsikringer – ofte gjennom underleverandører – uten å skaffe seg tilstrekkelig oversikt over hvilken risiko de faktisk overtar. Underleverandørenes rapporter er vanligvis fokusert på premietall, ikke på risikotekniske opplysninger. Mangel på risikostatistikk svekker påliteligheten i de forsikringstekniske avsetninger og reduserer selskapets mulighet til å beregne premier og tariffer som tilfredsstillende kravene i § 12-5 i forsikringsvirksomhetsloven.

Som et sideblikk kan nevnes at det gjeldende norske regelverk om minstekrav til forsikringstekniske avsetninger ennå muliggjør beregning av avsetningskrav på grunnlag av (bare) premieopplysninger, en mulighet som de fleste aktuarer benytter seg av når de savner risikostatistikk. Blant de endringer som vil følge av Solvens II, er at minstekravsregelverket vil forsvinne; og at aktuarene i større grad vil bli overlatt til seg selv og den risikostatistikken de har tilgang til. Det understreker betydningen av at hvert selskap holder oversikt over risikoen i sin egen portefølje.

Forslaget til ny § 6-6 til § 6-13 (Beregningstekniske bestemmelser for Pilar 1)

Beregning av solvensmarginkravet og solvensmarginkapitalen i et forsikringsselskap er en teknisk komplisert disiplin, og vil bli det i enda større grad når reglene for Solvens II trer i kraft.

Når det gjelder beregningstekniske bestemmelser for Pilar I, ville det etter min mening være fullt ut tilstrekkelig å beholde § 6-4 i nåværende forsikringsvirksomhetslov, supplert med et krav om at solvensmarginkravet og solvensmarginkapitalen heretter skal beregnes i samsvar med reglene for Solvens II, samt en henvisning til relevante forskrifter og forordninger.

Det virker etter mitt syn ugunstig å inkludere så omfattende bestemmelser som kun er av beregningsteknisk art, i en lov som skal være tilgjengelig for almenheten – spesielt når man tar hensyn til at bestemmelsene kun gjelder beregning av solvenskapital. Finanstilsynet selv nevner i sitt høringsnotat muligheten for at erstatningsavsetninger beregnet i henhold til § 6-6 vil kunne avvike fra erstatningsavsetninger i finansregnskapet, og at selskapene i så fall må etablere en separat balanse for Solvens II. Jeg antar at almenheten vil være mest interessert i verdivurderingsprinsippene for finansregnskapet.

Hvis Norge er tvunget til å innarbeide såpass detaljerte bestemmelser i sitt lovverk på grunn av harmoniseringskrav fra EU, ville det etter min mening være å foretrekke at de beregningstekniske bestemmelser for Pilar I var samlet i et separat lovkapittel som kunne hete «Beregning av solvensmarginkrav og -kapital», noe som ville gjøre det avgrensede siktemålet helt klart for leseren av loven.

Forslaget til ny § 6-10 (2)

I forslaget til §6-10 (2) kreves at «Sannsynligheten for at tapene over en periode på 12 måneder ikke overstiger det beregnede solvenskapitalkravet skal være 99,5 prosent.».

Etter min mening er kravet om 99,5% dekningsikkerhet et krav som er umulig å:

- Etterleve, om man skal være redelig.
- Etterprøve teknisk eller rettslig, à priori.
- Etterprøve teknisk eller rettslig, à posteriori.

Hvis man gir inntrykk av at aktuarer evner å etterleve og etterprøve et slikt krav, gir man et oppblåst bilde av deres ferdigheter til almenheten. Jeg mener at en bestemmelse som hverken kan etterleves eller etterprøves, ikke bør stå i en lov.

Standardmodeller garanterer ikke at dekningsikkerheten er 99,5% i alle situasjoner. De fleste mindre og mellomstore forsikringsselskaper vil benytte standardmodeller, ettersom utvikling av interne modeller er krevende. Etterlevelsen av §6-10 (2) kan i så fall ikke garanteres.

Det forhindrer ikke at 99,5% dekningsikkerhet brukes til å kalibere solvensmarginkravet innenfor godkjente internmodeller – hvis internmodeller brukes.

Her er et forslag til en alternativ formulering av § 6-10 (2):

«Solvenskapitalkravet skal beregnes etter standardmetoden i § 6-11 eller etter interne modeller i § 6-12. Ved bruk av interne modeller skal solvensmarginkapitalkravet beregnes slik at sannsynligheten for at tapene over en periode på 12 måneder ikke overstiger det beregnede solvenskapitalkravet, er 99,5 prosent innenfor rammen av de godkjente internmodeller.»

Som en relevant sammenligning nevnes at sannsynligheten som brukes for å kalibrere sikkerhetsavsetningen i det gjeldende norske regelverk (99 prosent) kun er nevnt på forskriftsnivå, nærmere bestemt i §2 av *Utfyllende forskrift om forsikringstekniske avsetninger og risikostatistikk i skadeforsikring*.

Man kunne gjøre den samme innvendingen gjeldende mot kravet om 85% deknings sannsynlighet som brukes i § 6-13 (2), men det er likevel et krav som tillater en viss grad av empirisk etterprøving, idet tapet som minstekapitalkravet skal ta høyde for, kan anskueliggjøres som «en sjuårshendelse».

Finanstilsynet bør gis hjemmel for å samle og distribuere markedsstatistikk

Arkitektene for Solvens II tar sikte på full harmonisering og minimale nasjonale tilpasninger. Dette kommer tydelig til uttrykk bl.a. i *Consultation Paper on the proposal on Quantitative Reporting Templates* av 8. november 2011 (EIOPA-CP-11/009b), der det sies følgende:

National specificities (Articles 35 and 254 (2) of the Directive)

3.6 National supervisory authorities shall replace, with those templates submitted under the above requirements, all national quantitative reporting templates that are collected for supervisory purposes in the specific areas corresponding to the templates submitted under the above requirements, except when national templates stem from specific national legal requirements or specificities of local markets.

Såvidt jeg kan forstå, betyr dette kravet at man i harmoniseringens navn vil avskaffe (det meste av) kvantitativ soliditetsrapportering til nasjonale finanstilsyn, som ikke er omfattet av Solvens II.

Tatt i betraktning at et hovedprinsipp for Solvens II er at verdivurdering av eiendeler og forpliktelser – herunder forsikringstekniske avsetninger, jfr. forslaget til ny § 6-6 (1)-(2) – skal være markedsbasert, mener jeg at det er nødvendig at verdivurderingen kan understøttes av relevant markedsstatistikk fra det norske markedet.

Med markedsstatistikk menes informasjon som gjør det mulig å avlese hvordan markedsaktørene samlet vurderer skadekostnaden av forsikringsforpliktelser av en viss type/bransje, enten det er ved nytegning eller under avvikling. Som en relevant mal nevnes (vedleggene til) Bransjeregnskapet for yrkesskadeforsikringen.

Finanstilsynet bør etter mitt syn gis en eksplisitt hjemmel til å samle og distribuere markedsstatistikk, som forsikringsselskapene ikke kan unndra seg ved å henvise til at de etterlever rapporteringskravene til Solvens II. Dette vil skape «specific national legal requirements», som iflg. den siterte paragrafen vil bli en forutsetning for nasjonal rapportering som går videre enn Solvens II. En naturlig plassering for en slik hjemmel vil være i den nye § 6-15.

Undertegende har tidligere hevdet dette synet i den såkalte «proxygruppen».

Oslo, 5. januar 2012

Walther Neuhaus